

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/63/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122010335
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Pollák
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2122010335.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Michala Polláka a sudcov JUDr. Martina Žovinca a JUDr. Kataríny Batisovej, v trestnej veci odsúdeného C. I., nar. XX.XX.XXXX, o žiadosti odsúdeného o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 29.3.2022 sp. zn. 2PP/34/2022, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 28.06.2022 takto

rozhodol:

- I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje.
- II. Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného C. I., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom H., Z. XXXX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 04.09.2021, sp. zn. 0T/109/2020 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 16.08.2021, sp. zn. 0T/109/2020 podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona v trvaní 5 mesiacov, ktorý aktuálne vykonáva v ústave výkone trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, zamietá.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava uznesením zo dňa 29.3.2022 sp. zn. 2PP/34/2022 rozhodol takto:
Podľa § 66 ods. 1 písm. a) a ods. 3 Trestného zákona návrh odsúdeného C. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXXX/XX, H. - S., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, zo 16.02.2022 na podmieňané prepustenie z výkonu postupne uložených trestov odňatia slobody, a to trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 0T/49/2020 zo 7. júna 2021 vo výmere desať mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ktorý vykonáva v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, a trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 0T/109/2020 zo 4. septembra 2020 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava IV č. k. 0T/109/2020-109 zo 16. augusta 2021 vo výmere päť mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, zamietá.
2. Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.
3. Odsúdený odôvodnil podanú sťažnosť prostredníctvom svojho obhajcu podaním zo dňa 27.04.2021, v ktorej uviedol (skrátene):
 - 3.1. Súd nijakým spôsobom nezohľadnil skutočnosti, ktoré predchádzali samovražedným vyjadreniam odsúdeného. Preradenie odsúdeného sa uskutočnilo v čase, ktorý priamo kolide s tragickými udalosťami v jeho rodine. Smrť otca a ďalších príbuzných rozhodne nepatrí medzi ľahké životné udalosti. Má preto za to, že nesplnenie tejto podmienky na základe týchto skutočností (samovražedné vyjadrenia) je len čisto formalistické. Takéto vynucovanie si určitých podmienok odsúdeným spôsobom akým jednal, nie je normálne ani štandardné, ale na druhú stranu v tomto konkrétnom prípade ospravedliteľné, pochopiteľné a nemalo by sa na to striktno formálne prihliadať. Odsúdený potreboval byť sám a vysporiadať sa s tým, čo sa stalo a jednoducho v celom tom nápre zvolil nevhodný (ale z nášho pohľadu

dôvodne ospravedlniteľný) spôsob, akým dosiahnuť ľud, čas a možnosť rozjímať nad udalosťami a ich dôsledkami.

3.2. Ďalej poukazuje na odporúčenie riaditeľa ústavu podmienene prepustiť odsúdeného s dohľadom a i samotné ďalšie dôkazy, s ktorými sa samotný Okresný súd Trnava na verejnom zasadnutí v predmetnej veci oboznamoval. V prípade pochybností súdu o dopadoch týchto udalostí na psychiku človeka, navrhuje pribrať znalca z odvetvia psychológie/psychiatri.

3.3. Argumentáciu prvostupňového súdu o nesplnení druhej materiálnej podmienky vníma ako objektívnu a pravdivú, avšak má za to, že aktuálna „príučka“ v podobe smrti blízkej osoby, „rozpadu“ života, na ktorý bol odsúdený navyknutý a nové problémy/výzvy/dôsledky, ktoré tým vznikli, či už objektívne alebo subjektívne a v mysli a postoji odsúdeného, sú v tomto konkrétnom prípade dostatočnou „resocializačnou garanciou a prognózou“ u odsúdeného na to, že svoj život prehodnotil a „otočil o 180°“

3.4. Je presvedčený, že ďalší výkon trestu odňatia slobody odsúdeným bude práve to, čo ho úplne „zlomí“ (pretože si extrémne uvedomuje, že má doma mamu, ktorá bez pomoci druhých neprežije a o to viac, že ide o osobu v postavení syna) a celý účel a cieľ nápravy páchatelia bude zmarený práve formalistickým držaním ho vo výkone trestu. V neposlednom rade poukazuje i na jeden z fundamentálnych princípov, že trest má v čo najväčšej možnej miere postihnúť práve páchatelia, čo v tomto konkrétnom prípade práve už niekoľkokrát spomenutými udalosťami jednoducho pominulo a výkon trestu je tak viac na škodu než v súlade s jeho základnými funkciami a myšlienkou, ktorá ho formovala po stáročia.

3.5. Má preto za to, že rozhodnutie prvostupňového súdu je nesprávne a vzniklo z nesprávne vyhodnotených dôkazov v ich vzájomných súvislostiach a v danom konkrétnom prípade len čisto formalistické, a preto navrhuje, aby bolo napadnuté uznesenie zrušené a aby sa vo veci rozhodlo o povolení podmienene prepustenia odsúdeného.

4. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výkonom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, rozhodne vo veci sám.

5. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

6. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

7. Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku na podanie si žiadosti o podmienene prepustenie, ale prvú materiálnu podmienku splnil iba čiastočne a druhú materiálnu podmienku nesplnil úplne.

8. V odôvodnení prvostupňový súd uviedol, že správanie odsúdeného je na požadovanej úrovni, avšak predchádzalo tomu vynútenie si samostatného umiestnenia prostredníctvom samovražedných vyjadrení. Pracovne nie je zaradený, do aktivít v rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa zapája len sporadicky a doposiaľ si nevytvoril podmienky ani na jednu disciplinárnu odmenu. Na druhej strane nebol ani raz disciplinárne potrestaný, chodí ustrojený a riadne upravený, dodržiava interné normy a voľný čas sa snaží využívať zmysluplne. Ďalej uvádza, že u odsúdeného nebola splnená druhá materiálna podmienka, keď na základe žiadnych objektívnych skutočností nemožno očakávať, že odsúdený by v prípade podmienene prepustenia viedol na slobode riadny život. K tomuto záveru súd viedla trestná minulosť odsúdeného a menej priaznivá resocializačná prognóza. Spoločnosť reprezentovaná jednotlivými súdmi sa opakovane pokúšala o nápravu osoby odsúdeného a to aj ukladaním menej invazívnych trestov než trestu odňatia slobody (trest odňatia slobody s podmienene odkladom jeho výkonu, peňažný trest) a odsúdený bol aj podmienene prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, pričom v skúšobnej dobe podmienene prepustenia sa neosvedčil. I trest odňatia slobody, na ktorého výkon má odsúdený nastúpiť 05.04.2022, bol odsúdenému uložený s podmienene odkladom jeho výkonu, avšak odsúdený sa v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia dopustil ďalšej úmyselnej trestnej činnosti a bol mu nariadený výkon trestu.

9. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním

splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného. Úvaha prvostupňového súdu pritom vychádza z logického zhodnotenia zistených skutočností.

10. Pokiaľ ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok predpokladaných v ust. § 66 ods. 1 Trestného zákona (preukázanie polepšenia plnením svojich povinností a svojim správaním vo výkone trestu), prvostupňový súd správne skonštatoval, že odsúdený túto podmienku úplne nespĺnil. K jeho odôvodneniu ešte sťažnostný súd dopĺňa, že pri rozhodovaní o splnení prvej materiálnej podmienky, ide o to rozlíšiť, kedy správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody sú prejavom len vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie ústavu na výkon trestu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného odôvodňujúce nádej, že i v budúcnosti povedie riadny život.

11. To znamená, že ak sa odsúdený vo výkone trestu dobre správa, automaticky to neznamená, že sa polepšil a tým splnil prvú materiálnu podmienku. Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu.

12. Z hodnotenia odsúdeného nemožno urobiť jednoznačný záver o splnení prvej materiálnej podmienky. Záver hodnotiacej správy odsúdeného vyznieva pozitívne a je z nej zrejmé, že sa odsúdený adaptoval na režim výkonu trestu odňatia slobody, avšak na druhej strane nijako svojou aktivitou nevybočuje z radu, síce režimovo prispôsobených, avšak priemerných väzňov. Počas výkonu trestu odňatia slobody odsúdený neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania, nie je poverený žiadnou funkciou z radu väzňov, za celý čas výkonu trestu dosiahol doposiaľ jednu disciplinárnu odmenu, nebol zaradený na prácu a za aktivitu zasluhujúcu si osobitnú pozornosť rozhodne nemožno považovať trávenie voľného času pozeraním televízneho vysielania, čítanie kníh, počúvanie rozhlasu a cvičenie. Polepšenie odsúdeného nemožno konštatovať len na základe skutočnosti, že je jeho správanie v súčasnosti na požadovanej úrovni, nakoľko nepreukázal zvýšenú snahu po náprave a jeho správanie vo výkone trestu je skôr výrazom prispôsobenia sa samotnému režimu výkonu trestu a nie prejavom jeho vyššej aktivity plnenia si svojich povinností a polepšenia sa. Dôvody, ktorými odsúdený ospravedlňuje jeho počiatočné správanie vo výkone trestu (smrť blízkej osoby) sú pochopiteľné a súdom zohľadnené, avšak neodôvodňujú následnú pasivitu odsúdeného vo výkone trestu a ani doplnenie dokazovania pribratím psychológa/psychiatra do trestného konania.

13. Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, tu sa sťažnostný súd plne stotožnil s názorom prvostupňového súdu, na ktorý bez potreby jeho opakovania odkazuje. Ako uviedol odsúdený vo svojej sťažnosti, s týmto vyhodnotením sa aj on čiastočne stotožnil.

14. Odsúdený v sťažnosti opakovane poukazoval na to, že riaditeľ ústavu v hodnotení odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť. K tomu musí sťažnostný súd uviesť, že ústav na výkon trestu odňatia slobody neskúmal splnenie formálnej podmienky a materiálnych podmienok na podmiennečne prepustenie, len poskytol hodnotenie k návrhu na podmiennečné prepustenie, v ktorom opísal správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody. Splnenie zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je kompetentný posudzovať výlučne súd. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody súd síce primárne vychádza z hodnotenia riaditeľa, ktoré je podkladom pre vydanie rozhodnutia o podmiennečnom prepustení odsúdeného, nakoľko reflektuje správanie odsúdeného v ústave na výkon trestu odňatia slobody, avšak je na zvážení súdu, či si uvedené odporúčanie osvojí a pri zohľadnení a zhodnotení všetkých skutočností návrhu vyhovie alebo nie. Súd nie je v žiadnom prípade viazaný uvádzaným záverom a odporúčaním riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody v podávaných hodnoteniach.

15. Odsúdený považuje argumentáciu prvostupňového súdu ohľadom nesplnenia druhej materiálnej podmienky za správnu, avšak opätovne žiada o zohľadnenie smrti blízkej osoby, ktorá odsúdeného zasiahla a svoj život prehodnotil. Táto udalosť však z pohľadu sťažnostného súdu nie je spôsobilá ovplyvniť rozhodnutie súdu o podmiennečnom prepustení. U odsúdeného neboli splnené podmienky stanovené Trestným zákonom na podmiennečné prepustenie, a aj napriek tejto tragickej udalosti, trestná minulosť odsúdeného vyvoláva značnú obavu z recidívy. V konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by oslabili obavu, že by v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu pokračoval v trestnej činnosti, lebo jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti sú zjavné. V jeho prípade teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

16. Ani subjektívne vyjadrenia odsúdeného nie sú podľa názoru krajského súdu, najmä s ohľadom na jeho trestnú minulosť, dostatočne spôsobilé rozptýliť obavu z toho, či povedie po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody riadny život. Dosiaľ vykonané nepodmiennečné tresty odňatia slobody (a ani alternatívne tresty nespojené s výkonom trestu odňatia slobody) nespĺnili svoj účel, preto niet dôvodu sa racionálne domnievať, že by práve výkonom doterajšej časti trestu odňatia slobody došlo k jeho prevýchove v žiadúcej miere.

17. Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života teda ani podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania t. j. že bude žiť v súlade s právnymi, etickými a morálnymi normami spoločnosti. Je možné preto konštatovať, že výchovné pôsobenie a pozitívne pôsobenie je možné iba počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody.

18. Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

19. Sťažnostný súd na záver uvádza, že k postupu podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, teda k zrušeniu napadnutého uznesenia a novému rozhodnutiu pristúpil výlučne z dôvodu, aby výrok zodpovedal stavu veci a zákonu. Vo výroku prvostupňového súdu bol zahrnutý aj trest (uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. OT/49/2020 zo 7. júna 2021 vo výmere desať mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ktorý vykonával v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia do 05.04.2022), ktorý už odsúdený v čase vydania uznesenia sťažnostného súdu vykonal. Aktuálne si odsúdený vykonáva iba trest uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. OT/109/2020 zo 4. septembra 2020 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava IV č. k. OT/109/2020-109 zo 16. augusta 2021 vo výmere päť mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Do výroku, ktorým súd vyhovie žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, alebo takúto žiadosť zamietne, sa uvádzajú tresty, ktoré odsúdený v čase rozhodnutia ešte nevykonal. Nemožno doň zahrnúť tresty, ktoré sa síce posudzujú pre výpočet doby rozhodujúcej pre splnenie formálnej podmienky podľa § 66 ods. 1 a § 67 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, ale ktoré v čase rozhodnutia už vykonal. Uvedené však nemá vplyv na správnosť zistenia, že neboli splnené všetky zákonné podmienky na podmienené prepustenie odsúdeného.

20. Na základe uvedeného sťažnostný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.